

27.31x29.69	31	12	עמוד	כותרת	מקור ראשון -	31/05/2011	27452028-0
143050 - ארגון ידידי כדור הארץ - FOEME TA							

קצירת מלח, תיירות וים המוות

לאחרונה החליטה המדינה לפעול למניעת הצפת המלונות באזור הדרומי של ים המלח, על ידי קצירת המלח ששוקע בקרקעית הים וגורם להצפת האזור לירות חשבו לאזור מת לא רק בגלל שמו, אלא גם במציאות ומי בעצם אחראי למציאות בה ים המלח הפך מאתר תיירות חשוב

אבינדב ויתקון

קבלת ההמלצה המשותפת של משרד התיירות והמשרד לאיכות הסביבה בעניין הצלת מלך נות ים המלח, ראויה לציין: באופן ישראלי לא אופייני, מתקבלת החלטה שאמורה להעניק מענה עשיר שנים קדימה, ולא לחמש, עשר או חמש-עשרה השנים הקרר בות. ההחלטה, לפיה הפתרון הטוב ביותר לעליית מפלס מי האגם הדרומי, המאיימים להציף את המלונות, היא קצירה של משקעי המלח והעברתם לאגן הצפוני של ים המלח, שם המים נמצאים דווקא בירדה מתמדת, היא החלטה אמיצה, שדורשת השקעה רבה: מיליארדי שקלים לתשתיות, ועוד סכום שנתי של 200 עד 300 מיליון שקלים מדי שנה לצורך תפעול הפרויקט.

הישראלבולף הישראלי ופרויקט התיירות בים המלח

בהקשר לכך, יש לציין כי בעיית המלח שמאיימת כעת על המלונות באתר התיירות של ים המלח באגן הדרומי, שזורה באבסורדים ישראליים, או בישדאבי

לוף הידוע: ראשית, מלונות ים המלח לא ניצבים על גדות ים המלח. מדובר בכריכה שנוצרה על ידי מפעלי ים המלח, המנותקת מים המלח, שהמפעלים שואבים ממנו מים מלוחים כדי למלא את הכריכה ולכרות ממנה את המינרלים השונים. מדינת ישראל הקימה אזור תיירותי בכריכה זו, בת ה-80 דונם, "ים המלח" לעניים. זאת, כיוון שדוב רובו של ים המלח מוצי בשד טחי יו"ש, לא עלינו, ובארבעים השנים האחרונות לא העזה מדינת ישראל לבצע פעולות חזקה על חופיו. גם זאת לטובה, אולי, שכן חופיו הולכים ונעלמים, ופרויקט תיירותי שכזה היה עלול להיבלע בבווענים שנוצרו בחופי האגן הצפוני.

אלא שפרויקט המלונות בכריכת המלח נקלע למי שבר בעקבות שקיעת המלח במקום וההצפה שהתרחשה עם השנים בכריכה. לדברי גלית כהן, סמנכ"לית תכנון ומדיניות במשרד להגנת הסביבה, הפתרונות הקלים והמהירים – ההזולים – לא נבחרו לבסוף על ידי משרדי הממשלה, אולם לא היה זה קל. "ההצעות היו או להרוס את המלונות ולבנות אותם במקום אחר, מוגבה יותר", אומרת כהן, "או להקים סוללות עם לגונה, או בלי לגר

נה, שימנעו מהמים לגלוש. אבל בסופו של דבר, אלה היו הפתרונות הרעים".

תחילת הבעיה - בשנות ה-70

לדברי גלית כהן, ההכנה שיש בעיה בעליית המפלס החלה לא הרכה לאחד שהמלונות נבנו באמצע שנות ה-70. "הבינו די מהר שיש בעיה, אבל קיוו שהיא תיפתר בעתיד", היא אומרת. בסופו של דבר, כשהחלו המים לפגוע ביסודות המלונות הוותיקים הקרובים לחוף הבריכה, היה צורך להחליט, כאשר כל הפתרונות הוזלים, לדברי כהן, היו בעייתיים מבחינות רבות.

"סוללות אפשר לבנות עד גובה מסוים, וכריית החר מר לסוללות האלה מהוואריות הייתה גודמת נזק סביבתי עצום ולחץ תחבורתי אדיר של משאיות. זו פגיעה סביבתית חמורה. כנ"ל הרס ששת בתי המלח שבסכנה וכי נייטם מחדש במקום אחר. האלטרנטיבה ההגיונית ביותר, ושמהוה פתרון גם לעוד 50 שנים, ולא ל-20, היא קצירת המלח שמעלה את המפלס באגן הדרומי והעברתו לאגן הצפוני. הבעיה הייתה המחיר", דברי גלית כהן.

לבסוף, אחרי אין סוף דיונים בשאלה מה ניתן לעי שות, החליטו במשרד התיירות ובמשרד להגנת הסביבה שהפתרון של קצירת המלח הוא המתקבל ביותר על הדעת, ואפילו זכו לכרכת מפעלי ים המלח, אך תוך הסתייגות קלה: הם אינם מוכנים לממן את עלות הפי רויקט, המוערכת במיליארדי שקלים. זאת, בניגוד להי מלצת שני המשרדים המקומיים כי הממשלה תאשר את הצעתם ותטיל את העלויות על מפעלי ים המלח, שהי עלו את המפלס והרוויחו ממנו לא מעט במשך השנים.

ההחלטה טובה, אבל אין כסף

ארגוני הסביבה מיהרו לברך על ההחלטה. לדברי ניר פפאי, סמנכ"ל שמירת סביבה וטבע' ב'חברה להי גנת הטבע', אמר: "זו ההחלטה האמיצה, הטובה והנכונה ביותר לסביבה... שתספק לאזור ים המלח את הפתרון היחידי שהוא אורך טוח, תביא לאיזון מיטבי בין שלר שת הגודמים המרכזיים באגן הדרומי: סביבה – תיירות – תעשייה, תצמצם את הפגיעה בערכי טבע ונוף ותשיג

יציבות לאורך זמן. על מפעלי ים המלח לקחת אחריות לגבי הנושא הכספי של הפתרון הנבחר".

מארגון 'ידידי כדור הארץ המזה"ת' נמסר כי "זהו הפתרון הנכון וההוגן, האופציה היחידה שהינה בתי קיימא בהתאם לעיקרון 'המוזם משלם'. כעת, על מפעלי ים המלח להכיר באחריותם לנזקים הסביבתיים ולשאת בעלות הכלכלית של תיקונם, בהתאם להמלצות. בנוסף, עליהם לאמץ את קריאת השד ארדן להשקיע בפתרונות טכנולוגיים, על מנת להפחית את הנזק הסביבתי".

משרד האוצר מתנגד כרגע לתוכנית, אולי אין הם מאמינים שיצליחו להטיל את העלויות על משפחת עופר, בעלי המפעלים, אולם במשרד התיירות מאמינים שרק פתרון זה, בתוספת הקמת קרן מיוחדת לפיתוח ושדרוג התיירות בים המלח, יצילו את האזור מניזון תיירותי ויצעידו אותו לעתיד מזהיר.

לדברי אמנון ליברמן, רוברו של שר התיירות מס' ניקוב, 16 המלונות בים המלח, שהחדשים שבהם נבנו בשנת '85, עת המקום היה אזור פיתוח א', אינן יכולים למשוך תיירות מחו"ל, אינם יכולים להתפתח, ואינם יכר לים לייצג נאמנה את האזור שמדינת ישראל מעוניינת שייבחר בתחרות 'שבעה פלאי תבל החדשים'. המבנים המיושנים, היעדר המסחר, האטרקציות, היעדר טיילות, והאפרוריות הכללית, אינם מעניקים ציין גבוה למקום.

"זו הסיבה שהשר כרך את התוכנית עם התוכנית להקמת קרן לפיתוח המקום", אומר ליברמן. "הקרן, לפי ההצעה, תכלול 250 מיליון שקלים במימון המפעלים, ועוד 750 מיליון במימון הממשלה. זאת, לתקופה של חמש שנים, מתוך תקווה ששיפור התשתיות והבאת יומים יביאו מאות אלפים ואפילו מיליונים לחופי ים המלח. השר רואה באופן חד-משמעי שים המלח יכול להיות מותג שיביא תיירים לישראל במיוחד עבורו. זה מקום עם טבע מרשים, היסטוריה וסגולות רפואיות", אומר ליברמן. "מה שצריך זה קרן לפיתוח שחלק ממנה יהיה הכרות אזור ים המלח כאזור עדיפות לאומית. הפעם האחרונה שהוא זכה לפריחה הייתה כשששת המלונות האחרונים נבנו בשנת 1985, וזו גם הייתה הפעם האחרונה שהאזור היה בעדיפות לאומית א".

לעצור את הפגיעה במלונות

12.57x17.76	32	עמוד 12	מקור ראשון - כותרת	31/05/2011	27452037-0
FOEME TA ארגון ידידי כדור הארץ - 143050					

לעודד תיירות

להחזיר את היוקרה לים המלח